

KUNNSKAPSDEPARTEMENTET

Postboks 8119 DEP
0032 OSLO

Saksbehandler Asle Sandnes
Vår dato 31.03.2025
Vår referanse 2025/177
Deres dato
Deres referanse

Høringssvar fra FUG - Lovfesting av 12 timer gratis SFO 1. - 3. trinn

Vi, Foreldreutvalget for grunnsopplæringen (FUG), ønsker å takke for muligheten til å svare på høringen av forslaget om å lovfeste rett til 12 timer gratis SFO for 1. til 3. trinn.

Foreldreutvalget for grunnsopplæringen (FUG)  nsker som et utgangspunkt å uttrykke støtte til forslaget om å lovfeste en rett til 12 timer gratis skolefritidsordning (SFO) for elever på 1. til 3. trinn. Vi anerkjenner viktigheten av å sikre at alle barn får tilgang til et trygt og stimulerende miljø f r og etter skoletid, uavhengig av foreldrenes eller kommunenes økonomiske situasjon. Dette tiltaket vil bidra til å fremme likestilling og gi alle barn like muligheter til å delta i SFO-aktiviteter. Ideelt sett burde også 4. trinn omfattes.

Samtidig ønsker vi å uttrykke sterk bekymring for at innføringen av gratis SFO fører til ytterligere økt press på de kommunale ressursene. Det er viktig at kommunene fortsatt har handlingsrom til å utvikle kvaliteten på SFO-tilbudet, slik at det kan opprettholdes et høyt nivå av omsorg og innhold i tråd med Rammeplan for SFO. Vi er bekymret for at uten tilstrekkelig finansiering og ressurser, kan kvaliteten på SFO-tilbudet eller andre deler av skolens virksomhet bli svekket, noe som vil gå utover barna som benytter seg av ordningen.

Nasjonal rammeplan for SFO ble innført i august 2021. Høsten 2021 fikk NTNU Samfunnsforskning, i samarbeid med NIFU og Stockholms Universitet, i oppdrag å gjennomføre en evaluering av implementering av rammeplanen.

Et av hovedfunnene i evalueringen¹, som ble publisert v ren 2024, er følgende:

- **Kvaliteten på SFO-tilbudet blir utfordret som følge av flere barn og færre ressurser.**

Innføringen av gratis deltids plass i SFO har ført til en økning i antall barn som benytter seg av tilbudet. Dette har hatt direkte innvirkning på kvaliteten på SFO-tilbudet. Mange SFO-ledere rapporterer at dette har skapt utfordringer, blant annet når det gjelder mat og måltidsglede,

---

¹ <https://www.udir.no/tall-og-forskning/finn-forskning/rapporter/2024/fortsatt-en-vei-a-ga-med-rammeplan-for-sfo/>

på grunn av mangel på gode spiseplasser og større barnegrupper. Dette er beskrevet på side 80 i rapporten²:

"Innføringen av gratis deltids plass i SFO har flere steder ført til økt antall barn, noe som har direkte innvirkning på arbeidet med rammeplanen. Mange SFO-ledere rapporterer at dette har skapt utfordringer for kvaliteten på tilbudet, blant annet når det gjelder mat og matglede, på grunn av mangel på gode spiseplasser og større barnegrupper."

Mange ledere peker på at økningen i antall barn har ført til dårligere plass og lavere bemanningstetthet. Dette påvirker tilbudet til barna negativt, siden det blir mindre tid til planlegging og gjennomføring av gode aktiviteter. Dette er beskrevet på side 154 i rapporten:

"Behovet for bemanning har blitt tydeligere etter innføring av gratis deltids plasser på første og andre trinn, da mange SFO-er har fått kraftig økning av antall barn, men ingen endring i antall ansatte. Dette ser vi at kan gjøre at ledelse og ansatte opplever inkludering som en belastning, siden dette må gjøres innenfor rammene som allerede eksisterer, i stedet for at rammene utvides."

Noen ledere ser innføringen av gratis deltids plass som positivt for inkludering og fellesskap. Det bidrar til at flere barn får muligheten til å delta i SFO, noe som kan skape et mer inkluderende miljø. Dette er beskrevet på side 80 i rapporten:

"På den positive siden, bidrar gratis deltids plass til å inkludere flere barn og skape et fellesskap."

Andre ledere peker på negative økonomiske og praktiske konsekvenser av innføringen av gratis deltids plass. Dette inkluderer lavere inntekter for SFO, samtidig som bemanningen må opprettholdes på et nivå som kan håndtere det økte antallet barn. Dette er beskrevet på side 154-155 i rapporten:

"Mange deltids plasser gjør at inntektene blir lavere, samtidig som de må ha tilnærmet lik bemanning som ved fulltids plasser. Siden det er foreldrene som bestemmer hvorvidt barna skal ha gratis deltids plass eller om de vil betale mellomlegget for en fulltids plass, er det ved flere SFO-er slik at SFO-ene prøver å tekkes foreldrene gjennom å bidra ekstra ved henting, bruke mindre skjerm og tilby flere eller visse typer kurs."

Etter vår vurdering står departementets konstatering av at ordningen allerede er fullfinansiert i strid med funnene i evalueringsrapporten som er sitert flere ganger over. Det er i alle fall etter vår vurdering tydelig at finansieringen ikke har kommet fram dit den skal. Flere deltakere i SFO uten forholdsmessig økning av antall ansatte vil særlig gå utover elever med spesielle behov eller utfordringer.

---

² <https://samforsk.no/publikasjoner/innforing-av-rammeplan-i-sfo-sluttrapport-fra-evalueringen-av-de-forste-arene-med-rammeplan>

For at vi skal kunne gi vår fulle støtte til dette forslaget og for å sikre at innføringen av rett til SFO i praksis ikke går utover kvaliteten i SFO og etterlevelsen av rammeplanen, må det i tillegg til reell fullfinansiering stilles krav til bemanning, både antall og kompetanse, og arealer.

Videre anbefaler vi at det gjennomføres jevnlige evalueringer av SFO-tilbudet for å sikre at kvaliteten opprettholdes og at eventuelle utfordringer blir adressert på en effektiv måte. Dette vil bidra til å sikre at alle barn får et godt og inkluderende tilbud i SFO.

Vi håper at våre innspill blir tatt i betraktning, og vi ser frem til å følge utviklingen av dette viktige tiltaket.

Med vennlig hilsen

Ståle Sand Kalkvik
Leder, FUG

Johanne Marie Olaussen
Nestleder, FUG

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur